

16-04-096
Avskrift

BESLUT

1 (2)

6.3.1969

IIER11 4 66

Avskr
SPV
SNV
skogsv styr
larken
ölmén
dtlm
nysk

vf
telev
Trollhätte kraftv
Tidaholms elverk
kmndn
bynden
Karin Hagman
Eric Johansson
Karin Johansson
akten
liggaren
J Fransson
B de Flon
A Alm
3 överex

Skaraborgs läns naturskyddsförening
Lektor Nils-Gerhard Karvik
Bäckhagen
531 00 LIDKÖPING

Naturminne på fastigheten Folkabo 2:1 i Valstads socken, Dimbo kommun

På av styrelsen för Skaraborgs läns naturskyddsförening gjord framställning fridlyser länsstyrelsen med stöd av 13 § naturvårdslagen såsom naturminne det område om ca 0,35 hektar inom fastigheten Folkabo 2:1 i Valstads socken, Dimbo kommun, som med röd skraffering angivits på en till ärendet hörande karta (skala 1:10 000).

Området bör skyddas för att bevara dess säregna vegetation, främst "S:t Pers nycklar" (*Orshis masculia*).

Med stöd av 8 och 13 §§ ovan nämnda lag meddelar länsstyrelsen följande föreskrifter att gälla inom området:

Det är förbjudet att
skada växtligheten, exempelvis genom att plocka blommor eller uppgräva växter,
skada eller bortföra djur (insekter)
uppföra byggnad eller anordna upplag av något slag,
tälta, campa eller göra upp eld,
framdraga luftledning,
konstgödsla eller bespruta området med kemiska bekämpningsmedel.

Utan hinder av meddelade föreskrifter får naturminnets förvaltare företaga sådana skydds- och hävdåtgärder (t ex värfagning och slåtter), - den senare ej före 15.7 - som är ägnade att bibehålla och främja den för området karakteristiska vegetationen. Befintlig lövträdsvegetation skall gallras till gles lundäng. Tallbeståndet på områdets norra del får gallras eller fällas endast efter ägarens medgivande. Betning får ske endast efter anvisning av förvaltaren.

6.3.1969

IIIR11 4 68

Förbudet mot insamling av växtmaterial gäller ej för vetenskaplig forskning. Tillstånd till insamling härför kan efter ansökan lämnas av länsstyrelsen.

Länsstyrelsen kan även eljest på särskild ansökan lämna tillstånd att vidtaga förbjuden åtgärd.

Länsstyrelsen utser skogsvårdsstyrelsen att i samråd med naturskyddsföreningen vårda och förvalta naturminnet.

Talan mot detta beslut må föras hos Konungen genom besvär, vilka skall ha inkommit till jordbruksdepartementet inom tre veckor från det klaganden fick del av beslutet. Vid besvären bör fogas överklagade beslutet.

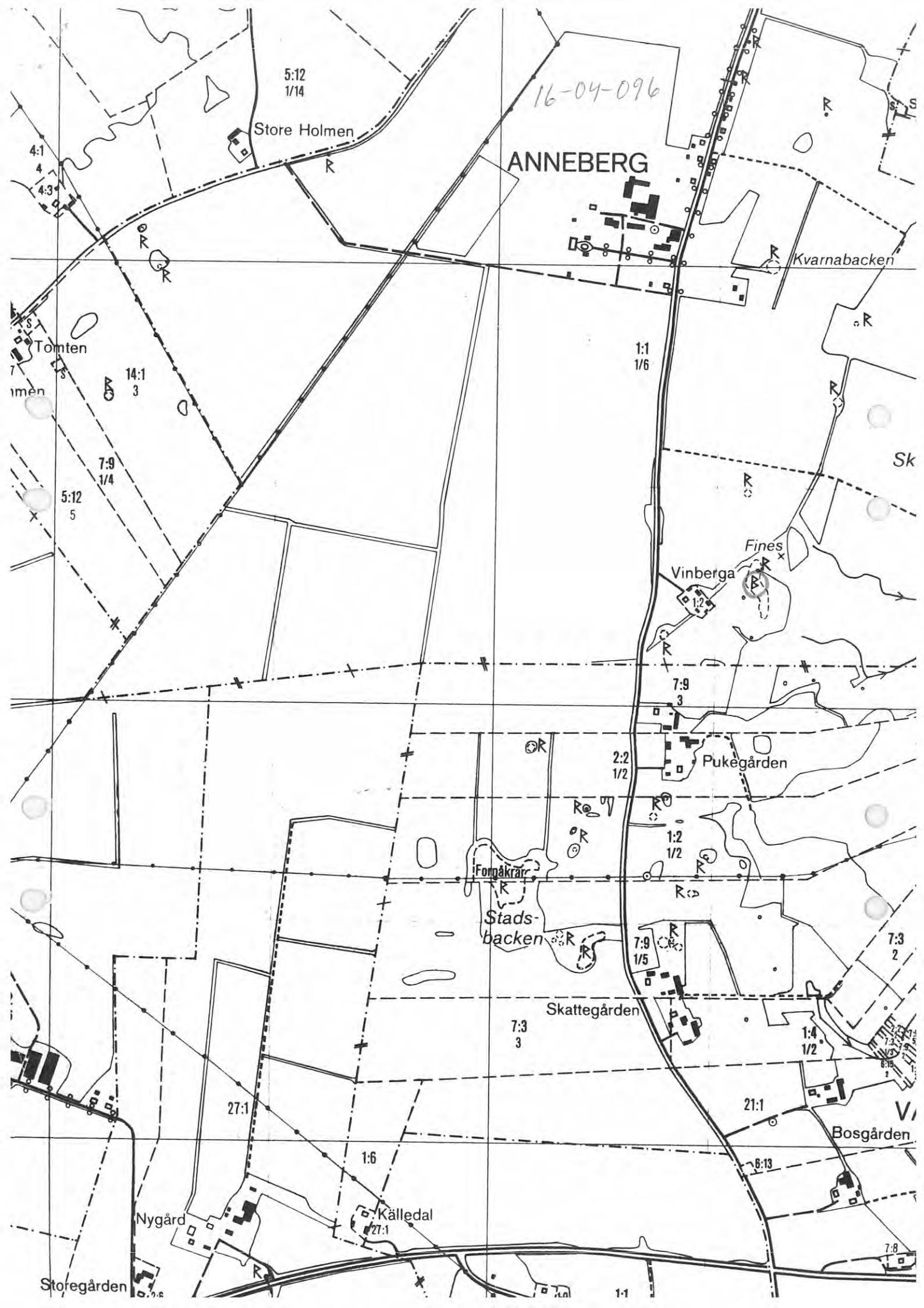
10/11/69
På länsstyrelsens vägnar

Nils Karlberg

Tor Jungkvist

Rätt avskrivet betygar
På tjänstens vägnar

Laila Ericsson
Laila Ericsson

16-04-096

ANNEBERG

Store Holmen

Kvarnabacken

Tomten

Vinberga

Fines

Pukegården

Fongåkrår

Stadsbacken

Skattegården

Bosgården

Nygård

Källedal

Storegården

5:12
1/14

1:1
1/6

14:1
3

7:9
1/4

5:12
5

7:9
3

2:2
1/2

1:2
1/2

7:9
1/5

7:3
3

27:1

1:6

27:1

21:1

6:13

7:8

1:1

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Johan Jannert
031-605414

2011-02-28

Diarienummer
511-2060-2011

Sida
1(1)

Naturminnen beslutade enligt tidigare lagstiftning

Naturminnen som bildats innan nuvarande Miljöbalken infördes kan i vissa fall benämnas och hanteras som naturreservat. Länsstyrelsen har upprättat ett PM där berörda naturminnen räknas upp, se bilaga. Dessa naturminnen kommer nu att benämnas och hanteras som naturreservat.

Johan Jannert

Bilaga

PM daterat 2005-02-23, inkl lista på berörda naturminnen

Kopia till

Akten

Sakområde områdesskydd

Sakområde vård och förvaltning

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårds- och fiskeenheten
Per-Olof Martinsson
031-60 52 29
per-olof.martinsson@o.lst.se

Promemoria
2005-02-23

Diarienummer
511-2060-2011

Sida
1(2)

Angående vissa naturminnesmärken och naturminnen besluta- de enligt äldre naturvårdslagstiftning

Bakgrund

I Västra Götalands län finns ett antal beslut som fattas med stöd av äldre naturvårdslagstiftning. Det rör sig om skydd för olika naturföremål såsom enstaka större träd eller trädgrupper, jättegrytor, m.m. samt även smärre markområden som häckningsplatser för rovfåglar, odlingslandskap, skogsbestånd m.m.

Äldre lagstiftning

Enligt 1 § lagen den 25 juni 1909 angående naturminnemärkens fredande må område eller till fastighet hörande naturföremål, som är af särskildt intresse för kändedomen om landets natur eller på grund af märklig naturbeskaffenhet eljest synes böra för framtiden skyddas, i den ordning som enligt 2 § sägs såsom *naturminnesmärke* fridlysas.

Enligt 5 § naturskyddslagen (1952:688) må område eller till fastighet hörande naturföremål, som på grund av sin betydelse för kändedomen om landets natur, sin skönhet, egenart eller eljest märkliga beskaffenhet finnes böra skyddas, fridlysas såsom *naturminne*.

Naturvårdslagen

Genom införandet av naturvårdslagen kom definitionen av begreppet naturminne att begränsas till ”naturföremål”.

Enligt 13 § naturvårdslagen (1964:882) må till fastighet hörande naturföremål, som finnes böra särskilt skyddas eller vårdas på grund av sin betydelse för kändedomen om landets natur, sin skönhet eller eljest märkliga beskaffenhet, jämte erforderligt område på marken av länsstyrelsen fridlysas såsom *naturminne*. Lagparagrafen kommenteras av S.-G. Jonzon, L. Delin, B. Bengtsson, 1988 i boken Naturvårdslagen – en kommentar, på följande vis:

”Paragrafen avser i första hand skydd för föremål, bara i andra hand ett områdesskydd. Fridlysning som naturminne sker enbart i den kulturella naturvårdens intresse.

Termen naturminne, som i 1952 års naturskyddslag betecknade fridlyst område eller till fastighet hörande naturföremål, har i naturvårdslagen reserverats för sådana naturföremål jämte erforderligt skyddsområde på marken. Fridlysning av naturminne kan ske på samma grunder som bildande av na-

turreservat med den skillnaden att ett naturföremål inte kan fridlysas på den grunden att det är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv. Som exempel på fridlysningsbara naturföremål kan nämnas märkliga klippformationer, flyttblock, raukar, åsgropar, jättegrytor och märkliga träd.

I motiven betonas att fastän naturminne formellt har karaktären av ett områdesskydd, det i regel är en väsentligt annan utgångspunkt för skyddsåtgärden vid bildande av naturminne än vid bildande av naturreservat; gränsen kan dock aldrig göras helt skarp. Om ett större antal värdefulla naturföremål ligger närheten av varandra torde det ofta vara praktiskt att innesluta dem i ett naturreservat. - Efter vad naturvårdsutredningen framhöll, borde i framtiden naturminnen avsättas med större urskillning.

I kommentaren till 44 § naturvårdslagen angående övergångsbestämmelser säger samma författare: "När i en äldre författning talas om "naturminnesmärke" eller (efter 1952) "naturminne", skall därmed numera förstås naturreservat, om skyddsobjektet är ett markområde, och naturminne, om objektet är ett naturföremål."

Miljöbalken

Enligt författningskommentaren till miljöbalkens 7 kap 10 § avses med skyddsformen naturminne i första hand inte att skydda ett område utan ett föremål. Som framgår av paragrafens första stycke kan dock ett område kring föremålet ingå i skyddet.

Bestämmelsen angående naturminnen har även överförs till miljöbalkens 7 kap 10 § med lydelsen "Ett särpräglad naturföremål får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturminne, om det behöver skyddas eller vårdas särskilt. Förklaringen får omfatta även det område på marken som krävs för att bevara naturföremålet och ge det behövligt utrymme."

Bedömning

De områden som listas i bilaga 1 utgör samtliga markområden vilka är skyddade som naturminnen eller naturminnesmärken. Med hänvisning till övergångsbestämmelserna i naturvårdslagen och med stöd av lydelsen i miljöbalkens 7 kap 10 § bör dessa områden hädanefter benämnas och hanteras som naturreservat.

Per-Olof Martinsson

Naturminnen som hädanefter benämns naturreservat

Originalid	Namn	Tillkomst- datum	Kommun- namn	Objekttyp
1404002	Peppared	1925-04-21	Mölnadal	Hassellund
1404004	Klockberget	1932-11-29	Tanum	Berghäll
1404019	Morlanda	1945-12-10	Orust	Berga klev, lövskogsravín
1404027	Grössby södra 4:1	1946-11-07	Stenungsund	Blåsippebestånd i gles lövskog med ek och björk
1404041	Högsbo pegmatitbrott	1973-01-02	Göteborg	Pegmatitbrott
1404043	Öddö 2:9	1973-10-30	Strömstad	Bestånd av bohuslind
1404044	Gåsevik	1974-05-09	Lysekil	Kalkäng
1404045	Öddö 1:63 Drängsviken	1976-08-02	Strömstad	Idegranbestånd
1504046	Ön Risö	1963-04-10	Mark	Skog
1504045	Ön Fläskö	1963-04-10	Borås	Blandskog, fiskgjuse
1504055	Kycklingkullen	1964-10-30	Ulricehamn	Slätteräng
1604007	Skultorpsprofilen	1927-09-05	Skövde	Område med kalktuff
1604035	Stipakullen Vartofta- Åsaka	1934-08-17	Falköping	Växtlokal stipagräset
1604064	Dimbo	1958-01-18	Falköping	Fjällskära
1604071	Sjöängen, Slöta	1958-05-06	Falköping	Botaniskt värdefullt kärr
1604096	Valstad	1969-03-06	Tidaholm	S:t Pers nycklar
1604098	Bolum Heljesgården, Bolum	1970-04-27	Falköping	Lövträdsbevuxen moränrygg